دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال چهاردهم، شماره‌ی ۴۸
زمستان ۱۳۹۳، صفحات ۱۴۵-۱۲۳

ابوالفضل قنبری[۱]

بررسی تطبیقی مکان‌یابی مسکن مهر در شهرهای تبریز، مرند و هادی‌شهر

تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۰۸/۲۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۱۲/۰۵

چکیده

امروزه برای نیل به توسعه و عمران ناحیه‌ای مناسب در هر منطقه‌ای، ارزیابی و تجربه و تحلیل ساختار طبیعی و عوامل انسانی آن منطقه برای استقرار هر کاربری ضروری می‌باشد. طرح مسکن مهر طی ٦ سال گذشته در تمامی شهرهای کشورمان، برای تهیه مسکن برای اقشار فاقد مسکن مورد تصویب و اجرا قرار گرفت و اکثرا محل استقرار این مساکن در خارج از محدوده شهرها و با توجه به ارزانی قیمت زمین مکان‌یابی شده و مسایل محیط طبیعی این مجتمع‌های مسکونی و محدودیت‌های محیط طبیعی در مکان‌یابی این مجتمع‌ها مد نظر قرار نگرفته است. در این پژوهش با لحاظ نمودن معیارهای متنوع طبیعی در راستای کمک به تحقق توسعه پایدار در راستای محیط طبیعی، با استفاده از مدل AHP و بهره‌گیری از ۹ معیار محیطی به پهنه‌بندی اراضی محدوده‌های شهرهای تبریز، مرند و هادی شهر استان آذربایجان شرقی در راستای ارزیابی مکان فعلی مجتمع‌های مسکن مهر و مکان‌یابی مناسب از نظر محیط طبیعی اقدام شد. هم‌چنین قابل ذکر است که در ادامه پژوهش با استفاده از مدل TOPSIS پهنه‌های مناسب شناسایی شده بالای ۵۰ هکتار با توجه به ۵ معیار مهم کالبدی دخیل در مکان‌یابی بهینه طرح مسکن مهر، مورد ارزیابی و رتبه‌بندی قرار گرفته و مناسب‌ترین مکان‌ها که می‌بایستی مساکن مهر در آن‌ها اجرا می‌شد مورد شناسایی قرار گرفتند.

۱- استادیارگروه پژوهش‌های جغرافیای دانشگاه تبریز .
E-mail: a_ghanbari@tabrizu.ac.ir

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]

نتایج پژوهش حاضر، هفت پهنه کاملا مناسب را با توجه به شاخص‌های مورد مطالعه برای ایجاد مجتمع‌های مسکونی در شهر تبریز و ۵ پهنه برای هر دو شهر مرند و هادی شهر را نشان می‌دهد. در ادامه پژوهش پهنه‌های شناسایی شده با استفاده از مدل تحلیل حساسیت، نسبت به معیارهای مورد استفاده مورد ارزیابی قرار گرفته است. نتایج نشان می‌دهد که هیچ‌کدام از مجتمع‌های مسکن مهر اجرا شده در شهرهای مورد بررسی دارای شرایط محیطی مناسب نبوده و هیچ هم-خوانی با مکان‌های بهینه شناسایی شده را ندارند.

کلید واژه‌ها: پهنه بندی، مسکن مهر، مخاطرات طبیعی، مدل‌های AHP و TOPSIS.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]